

Minint Kovo 24 – ają, pasaulinę tuberkuliozės dieną, svarbu prisiminti šios ligos simptomus, plitimo būdus bei profilaktiką.

Tuberkuliozė – tai oro lašiniu būdu plintanti užkrečiamoji liga, kurios metu gali būti pažeisti įvairūs žmogaus organai, dažniausiai – plaučiai. Šią ligą sukelia tuberkuliozės mikobakterijos (TM), kurios atsparios aplinkos poveikiui – žemai temperatūrai, džiovinimui, rūgštims, šarmams, alkoholiui. Sukėlėjo gyvybingumas sumažėja saulės šviesoje (veikiant tiesioginiams saulės spinduliams žūva per 45–60 min.), virinimo temperatūroje (100°C) mikobakterijos žūva per 5–10 min. Tuberkuliozės gydymas vidutiniškai trunka 6–8 mėnesius.

Kaip užsikrečiama tuberkulioze?

Tuberkuliozė plinta oro lašeliu būdu, t. y. tuberkuliozės mikobakterijos patenka į orą, kai plaučių tuberkulioze sergantis žmogus kalba, kosti, čiaudo, spjaudo skreplius. Žmogus užsikrečia įkvėpęs užkrėsto tuberkuliozės mikobakterijomis oro.

Užsikrėsti tuberkuliozės bakterijomis gali daugelis, tačiau suserga tuberkulioze dažniausiai turintys silpnesnį imunitetą. Tikimybė užsikrėsti didėja, jei bendraujama ilgai ir intensyviai su sergančiuoju atvira plaučių tuberkulioze, ypač blogai vėdinamose patalpose. Liga neplinta per stalo įrankius, tualetą, sveikinantis.

Požymiai, kai galima įtarti tuberkuliozę ir tikslinga pasitikrinti sveikatą ir kreiptis į savo šeimos gydytoją:

- greitesnis nuovargis, bendras organizmo silpnumas, sumažėjęs apetitas, svorio kritimas;
- nuotaikų kaita, apatija, liūdnumas;
- užsitęsusi subfebrili temperatūra (iki 37,5 C);
- padidėjęs prakaitavimas, ypač naktimis;
- dažnos viršutinių kvėpavimo takų infekcijos bei besikartojantys plaučių uždegimai.

Didesnė tikimybė užsikrėsti tuberkulioze yra šioms rizikos grupėms:

- neskiepyti nuo tuberkuliozės;
- bendraujantys su sergančiais tuberkulioze;
- dažnai sergantys viršutinių kvėpavimo takų ligomis;
- sergantys įvairiomis lėtinėmis ligomis;
- infekuoti žmogaus imunodeficito virusu (ŽIV) arba esant kitoms imunodeficitinėms būklėms;
- vaikai iš socialinės rizikos šeimų;
- gyvenantys sutrikusio vystymosi kūdikių namuose, vaikų globos namuose, internatuose, pensionatuose.

Kaip apsisaugoti ?

Geras gydymas – tai svarbiausia profilaktikos forma, nes užkrečiamas ligonis tampa neužkrečiamu, kas sumažina tuberkuliozės plitimą visuomenėje. Taip pat tuberkuliozės profilaktikos veiksmingos priemonės yra gerų ekonominių ir socialinių sąlygų užtikrinimas, pilnavertė mityba, kuo ankstesnis sergančiųjų asmenų išaiškinimas. Kuo anksčiau išaiškinti jautrų tuberkuliozei kontingentą padeda vaikų tyrimas tuberkulinu. Pagal Lietuvoje galiojančius teisės aktus, 7 m. amžiaus ir priklausantys rizikos grupėms vaikai (pvz., dažnai sergantys kvėpavimo takų infekcijomis, glaudžiai bendraujantys su

sergančiu TB, sergantys imunitetą slopinančiomis ligomis, gyvenantys globos įstaigose ir kita) privalomai profilaktiškai turi būti tikrinami Tuberkulino mėginiais asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

Parengė

Visuomenės sveikatos specialistė Gintarė Glinskaitė,

Remiantis NVSC prie Sveikatos apsaugos ministerijos duomenimis